

Statens naturoppsyns rolle i verneområder

Kompetansedager for nasjonalpark- og verneområdestyrer i
Innlandet

SNO – den statlige miljøforvaltningens feltapparat

Etablert i 1996 som følge av Lov om statlig naturoppsyn

- Naturmangfoldloven
- Viltloven
- Laks- og innlandsfiskeoven
- Motorferdselloven
- Friluftsløven
- Kulturminneløven
- Forurensingloven (deler)
- Markaløven (Oslo marka)

SNOs oppgaver

Kjerneoppgaver (etter loven)

- ivareta nasjonale miljøverdier
- forebygge miljøkriminalitet
- drive kontroll
- drive veiledning og informasjon

Bestillingsoppgaver (etter loven)

- Skjøtsel, naturrestaurering, fremmede arter
- tilrettelegging
- registrering, dokumentasjon

Andre oppgaver pålagt av KLD

- **Rovvilt (2000)**
 - oppsyn store rovdyr
 - skadedokumentasjon
 - bestandsregistrering
 - fellingstiltak
- **Kystoppsyn (2002)**
 - prioritere oppsyn i kystsonen
 - nyorganisering av lakseoppsynet
- **Naturveiledning (2007-2017)**

SNO er landsdekkende og består av:

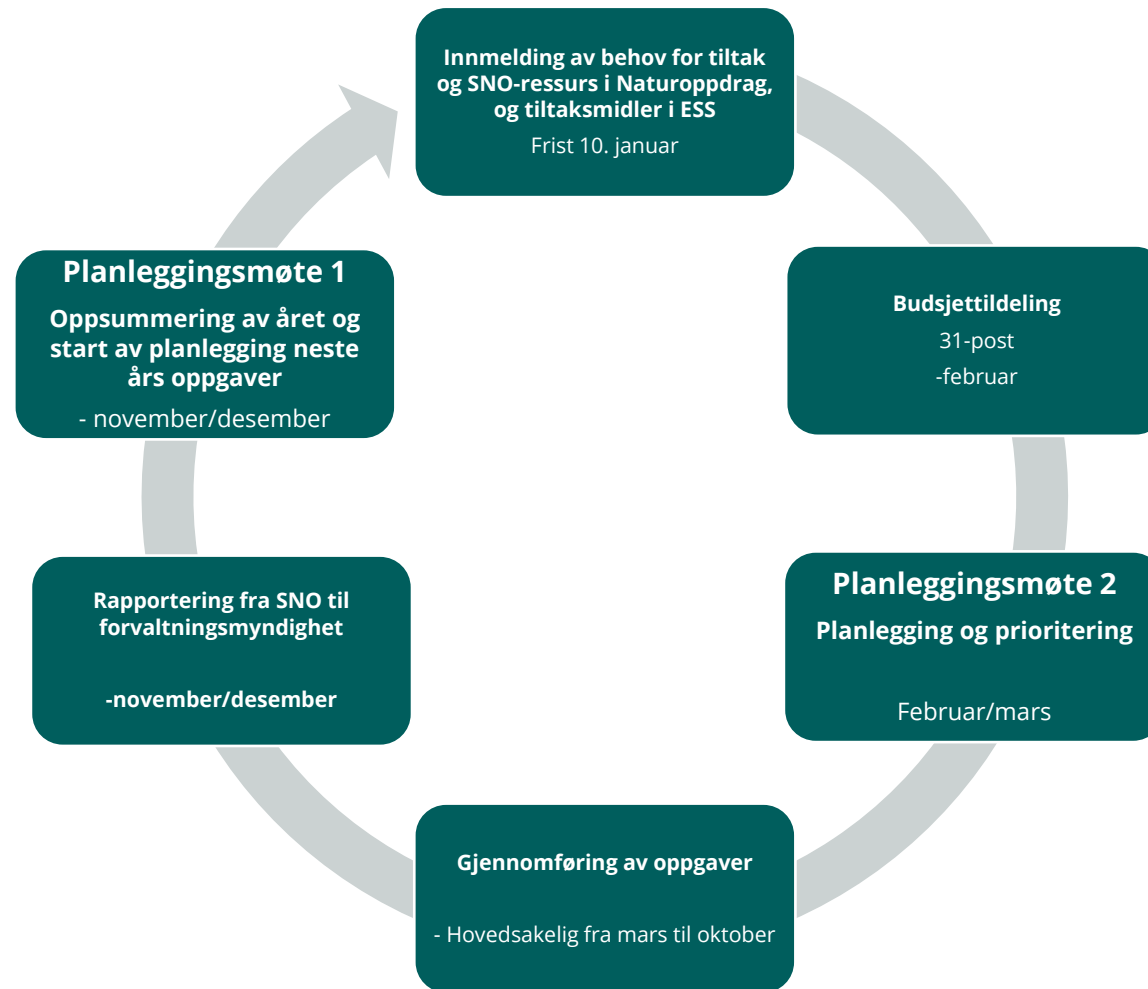
- Ca 100 naturoppsyn (6 nye i 2024)
- 21 i ledelse og stab (Trondheim)
- Ca 130 rovviltkontakter (på tilkalling)
- Årlig tjenestekjøp fra ca 200 aktører

SNOs rolle i verneområde- forvaltningen

- Drive ordinært naturoppsyn med aktivitet (etterlevelse av regelverk) og naturtilstand
- Følge opp avtalte oppdrag (Naturopdrag)
- På anmodning bidra på forvaltningens møter, befaringer, faglige innspill til planarbeid, ...
- Løpende dialog med forvaltningsmyndigheten etter behov

Årshjulet for planlegging av tiltak

SNOs reaksjoner midler ved lovbrudd

Anmeldelse

Både forvaltningsmyndigheten og SNO har rett og plikt til å anmelde der det anses som riktig reaksjonsform. Som regel den som først får kjennskap til saken som anmelder, men dette kan i enkelte tilfeller diskuteres ut fra sakens art.

Overtredelsesgebyr

Overtredelsesgebyr etter nml, lakselov og motorferdselloven

Påpeking av plikt

Informasjon og veiledning

Krav om stans

Ved pågående ulovlig aktivitet

SNO-Lokalt

- **Thomas Rødstøl og Per Olav Haugen – Reinheimen NP**
- **Jo Trygve Lyngved og Liv Byrkjeland – Breheimen NP**
- **Kjølv Falklev – Langsua NP**
- **Berit Broen og Erik Ydse - Forollhogna NP**
- **Espen Rusten og Ola Erik Bolme – Dovrefjell-Sunndalsfjella NP**
- **Henriette Bøe Kildahl (snart) - Fulufjellet Np**

SNO-Lokalt

- **Stein Olav Windingstad – Jotunheimen NP og Utladalen LVO**
- **Finn Bjormyr – Rondane og Dovre NP**
- **Erik Ola Helstad - Sølen LVO**
- **I tillegg 6 andre ansatte som har større oppgaver på, rovvilt og mindre verneområder**
- **Tjenestekjøp av Fjellstyrer**
- **Rovviltkontakter i hele fylket**

Ferdseståd og regler

 Vinteren på Dovrefjell er hard, og de ville dyra er ekstra sårbare for menneskelige forstyrrelser. Følg godt med på omgivelsene dine når du er ute på tur, og ta hensyn til dyrelivet. Unødig jaging av ville dyr er forbudt og straffes med forelegg (Naturmangfoldloven § 15).

 Villrein: Hold 1 km avstand, trekk unna hvis du får øye på villrein.

 Fjellrev: Hold minimum 300 m avstand fra fjellrevhi, forstyrrelse av hi er straffbart.

 Moskus: Sikkerhetsavstand på 200 m, moskusen kan bli 450 kg og løper i 60 km/t.

 Droneflyging er ikke tillatt i nasjonalparken og Hjerkin landskapsvernområde.

 All organisert aktivitet i nasjonalparken og Hjerkin landskapsvernområde krever tillatelse fra Dovrefjell nasjonalparkstyre. Guidede grupper/arrangement som ikke har gyldig tillatelse vil bli bortvist fra nasjonalparken.

Rules and regula

The winter season at Dovrefjell is hard and the wild animals are extra vulnerable for human disturbances. Pay attention to your surroundings to avoid disturbing the wildlife. Unnecessary chasing of wild animals is prohibited and is penalised with fines (Nature Diversity Act § 15).

Reindeer: Keep 1 km distance, stop and move in the opposite direction if you spot reindeer.

Polar Fox: Keep minimum 300 m distance from the den, disturbing dens is prohibited.

Musk ox: Safety distance 200 m, the musk ox can be 450 kg and runs 60 km/h.

Flying a drone is prohibited in both the National Park and Hjerkin Protected Landscape.

All organized activities within the National Park and Hjerkin Protected Landscape must be applied for in advance to Dovrefjell National Park Board. Organized activities without a valid permit will get you banned from the National Park.

Godt samarbeid med forvalterne

- Samarbeid/jevnlign kontakt med forvaltere
- Deltakelse på møter (kan bistå med orienteringer fra verneområdene om ønskelig)
- Deltakelse på befaringer
- Ofte samlokaliserte
- Bidra på utforming av publikumsretta informasjon

Hva SNO gjør i Innlandet, knyttet til store VO

- Kontroll tillatelser gitt av nasjonalparkstyret
- Naturoppdrag gitt av nasjonalparkstyret
- Nasjonale prioriteringer

Noen eksempler

- Tilsyn byggesaker, organisert ferdsel, mm
- Bistå gjennomføring av tiltak (informasjonspunkt, kanalisering/tilrettelegging)
- Fjerning ulovlig stimerking
- Kartlegge/overvåke villreinen sin reaksjon på ferdsel
- Stenging/kontroll veibommer
- Ulovlig motorferdsel i utmark
- Tilsyn skilt og informasjonspunkt
- Ferdsel: Tiltak og registreringer; f.eks. klopplegging og drifting av ferdselstellere

Tilsyn/kontroll byggesaker

Ulovlig bygging

Tilrettelegging

Overvåking ferdsel/sårbart dyreliv

Vedlikehold av sti

Informasjon

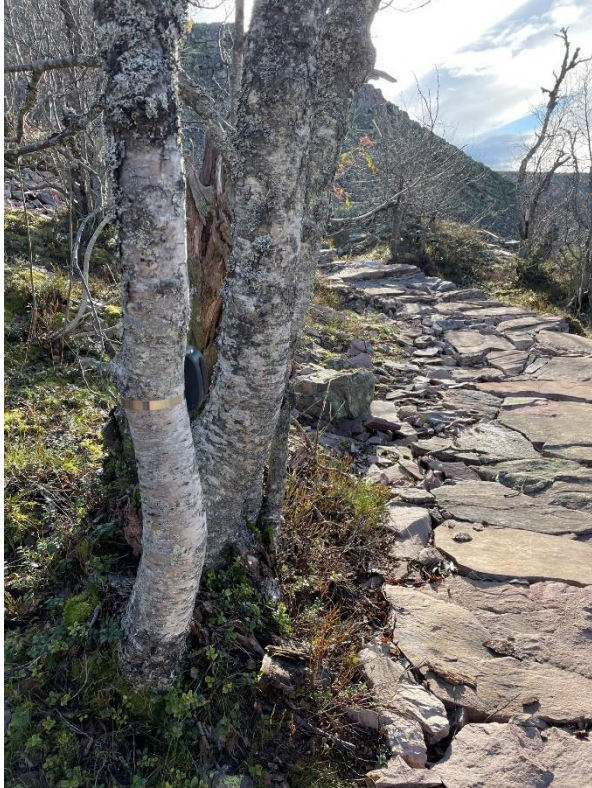
Deltakelse skjøtsel

Uttak fremmede arter - Svarteliste

Tilrettelegging og ferdselstellere

Markering Sølen LVO - Åkrådalen

Myrrestaurering

- Ansvar i Innlandet Statsforvalter v/Suzanne Wien
- Kjølvs Falklev (fagansvar SNO)
- Planlagt 9 prosjekt i 2024 derav 2 innenfor verneområder
- Tette 55 000 meter grøft i 2024
- Bistår styrene ved prosjekt

Kontroll motorferdsel

- Kontroll godt samarbeid med Politiet
- Mange veier med regulering av motorferdsel i verneområdene (gjelder også El-sykkel)
- Fokus på barmarkskjøring
- Kontrollplan vinterperioden

Nasjonalt bestilling

- **Rovvilt:** DNA-innsamling, registreringer, uttak
- **Fjellrev:** DNA-innsamling, registreringer og tiltak
- **Myrrestaurering**
- **Fauna:** registreringer på trua arter, som villrein, hubro og jaktfalk.
- **Oppsyn med motorisert ferdsel:** kontroll av gitte tillatelser og avdekke evt ulovlig ferdsel.
- **Mindre VO:** oppsyn og tiltak i områder som ligger inntil de store VO
- **Moskus:** SNO har ansvaret for alt feltarbeid

